CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad y cyfarfod:	**Mai 18, 2021**
Aelod Cabinet:	**Y Cynghorydd Nia Jeffreys**
Swyddog Cyswllt:	**Geraint Owen**
Rhif Ffon Cyswllt:	**32335**
Teitl yr Eitem:	**Cynllun Prentisiaethau A Cynllun Rheolwyr Ac Arbenigwyr Yfory**

1. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

Fod y Cabinet yn parhau i gefnogi y Cynllun Prentisiaethau yn ogystal a'r Cynllun Rheolwyr ac Arbenigwyr Yfory drwy briodoli cyfanswm o £1.1m ar gyfer ariannu y cynlluniau i'w dosrannu yn unol a'r adroddiad.

2. Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

2.1 A oes cefnogaeth i gyllido'r Cynllun Prentisiaethau dros y dair blynedd nesaf?

2.2 A oes cefnogaeth i ganiatáu cyllid ychwanegol er mwyn parhau i ddenu graddedigion fel rheolwyr ac arbenigwyr yfory?

3. CEFNDIR

CYNLLUN PRENTISIAETHAU

Ar 22 Ionawr 2019, fe gymeradwyodd y Cabinet gais i sefydlu Cynllun Prentisiaethau gan ddyrannu cronfa o £300,000 i gyfrannu tuag at recriwtio hyd at 20 o brentisiaid i'r Cyngor.

Pwrpas y Cynllun Prentisiaethau yw hyrwyddo prentisiaethau, recriwtio a prentisiaid a sicrhau ansawdd y prentisiaethau rheini ar draws adrannau'r Cyngor. Mae'r cynllun yn rhan annatod o gynllunio'r gweithlu ac yn cael ei gydnabod yng Nghynllun y Cyngor ar gyfer 2021/22 fel rhan o'r flaenoriaeth o gynllunio'r gweithlu.

Yn dilyn yr ymgyrch recriwtio cyntaf yn 2019, cafodd 17 o brentisiaid eu penodi mewn 10 maes gwahanol (Atodiad 1).

Mae un ar ddeg o ferched a chwech o ddynion wedi eu recriwtio. Yr amrediad oed yw - dau brentis o dan 18, un ar ddeg prentis rhwng 18 i 24 a phedwar prentis dros 25.

Erbyn hyn, mae naw prentis wedi derbyn swydd o fewn y Cyngor ond yn parhau i gwblhau eu cymwysterau. Mae un prentis wedi gadael y cynllun yn wirfoddol.

Mae'r niferoedd uchod yn benodiadau mewn meysydd blaenoriaeth gan gynnwys prentisiaethau gradd yn y maes Technoleg Gwybodaeth, Iechyd a Gofal Cymdeithasol a'r maes peirianneg sifil, ble rydym wedi recriwtio dwy ferch.

Ar gyfer 2021, bydd y Cyngor yn recriwtio 18 prentis ychwanegol mewn 9 maes (Atodiad 2). Bydd y rhain hefyd yn cael eu cyllido yn rhannol gan y £300,000 gwreiddiol a ddyrannwyd yn 2019. Golyga hyn y bydd y Cyngor wedi recriwtio 35 o brentisiaid efo'r buddsoddiad gafodd ei wneud yn 2019. Mae'r niferoedd yn llawer uwch na'r hyn a ragwelwyd yn wreiddiol. Y prif reswm dros hyn yw bod gwasanaethau ar draws y Cyngor wedi gallu cyfrannu symiau uwch na'r disgwyl tuag at y cyflog ac hynny am resymau amrywiol e.e. tanwariant blynyddol.

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i dalu cyflog teg i'n prentisiaid, sy'n gyfystyr â'r isafswm cyflog cenedlaethol (Atodiad 3). Mae amcangyfrif cost o gyflogi prentis oddeutu £35,000 dros gyfnod llawn prentisiaeth unigol ac o ganlyniad gellir datgan bod y buddsoddiad o £300,000 wedi bod yn sbardun i fuddsoddiad gwirioneddol o dros £1 miliwn ar y sail bod 35 prentisiaeth wedi'u sefydlu .

Mae'r Adran Cefnogaeth Gorfforaethol wedi buddsoddi arian ychwanegol i'r hyn a ddyfarnwyd hefyd er mwyn sicrhau adnodd digonol i gefnogi'r prentisiaid yn ogystal a gweinyddu'r Cynllun. Golyga hyn oll bod pob ceiniog o'r £300,000 a ddyrannwyd wedi mynd i gyflogi prentisiaid ers lawnsiad y Cynllun yn 2019.

Fel y byddwch yn ymwybodol, cyflwynwyd yr Ardoll Prentisiaethau yn Ebrill 2017 er mwyn annog cyflogwyr a busnesau i fuddsoddi mewn prentisiaethau. Mae pob cyflogwr o fewn y sector cyhoeddus, preifat a'r trydydd sector sydd â bil cyflog o fwy na £3 miliwn y flwyddyn yn talu'r ardoll sydd yn cyfateb a 0.5% o gyfanswm bil cyflog blynyddol y Cyngor.

Mi fydd y Cyngor yn cyfrannu o gwmpas £700,000 i'r ardoll prentisiaethau ar gyfer 2021/22. Nid yw'r Cyngor yn derbyn unrhyw gyfraniad o'r ardoll tuag at gostau cyflogi prentisiaid ond mae'r ardoll yn rhoi mynediad at gostau'r cymwysterau a'r hyfforddiant canlynol:

Prentis - Swyddi newydd sydd wedi eu creu yn benodol ar gyfer bod yn brentis.

Dysgu wrth weithio - Gall yr ardoll ariannu elfennau datblygol swyddi cyfredol.

Yn nyddiau cynnar yr ardoll, roedd pryder nad oedd y Cyngor yn gallu ad-ennill cost yr ardoll trwy hyfforddiant a drefnwyd. Fodd bynnag yn 2019/20, ple cyfrannodd y Cyngor oddeutu £685,000 i'r Ardoll Prentisiaethau, amcangyfrifir bod gwerth swm o £680,000 wedi'i ad-ennill yn sgil cyflwyniad y Cynllun Prentisiaethau a'r hyfforddiant mewn swydd a drefnwyd. Er na fydd y swm gaiff ei hadennill yr un mor uchel ar gyfer 2020/21, rydym yn ffyddiog y gallwn ad-hawlio symiau a fyddai'n o leiaf cyfateb a'r ardoll i'r dyfodol.

Mae'r Cyngor wedi cynnal ymgyrch hyrwyddo llwyddiannus drwy nifer o ddulliau gwahanol gan gynnwys cyfryngau cymdeithasol, erthyglau yn y papurau lleol, wythnos brentisiaethau, paneli prentisiaid a'r ffair prentisiaethau. Yn ystod y cyfnod mae nifer o bobol a grwpiau dylanwadol wedi dangos diddordeb a gwerthfawrogiad o'r Cynllun gan gynnwys y Cabinet, aelod seneddol, Penaethiaid Adran, rheolwyr lleoliad a sefydliadau addysg.

Mae'r adborth gan y rheolwyr a thimau am ein prentisiaid wedi bod yn bositif ac mae'r ymatebion i holiadur a gwblhawyd gan y prentisiaid i asesu eu bodlonrwydd efo'r Cynllun wedi cynnwys disgrifiadau megis "Agoriad llygaid", "Paratoi fi yn dda at swydd", "diddorol, llwyth o brofiadau" a "Heriol".

Er bod diffyg darpariaeth ddwyieithog o ansawdd ar gyfer prentisiaethau yng Nghymru, yn enwedig ar y lefelau uwch, mae'r Cyngor wedi bod yn flaenllaw yn annog y darparwyr i gynnig y rhan fwyaf o'u darpariaeth drwy gyfrwng y Gymraeg. I'r perwyl hwn, rydym wedi cyflwyno'r "Datganiad o Uchelgais yr Iaith Gymraeg ar gyfer Prentisiaethau Cyngor Gwynedd" sy'n amlinellu'r disgwyliadau ieithyddol sydd ar y prentis, y Cyngor a'r darparwr. Mae pob darparwr a phrentis wedi arwyddo'r datganiad ac yn ymrwymo i'r disgwyliadau.

CYNLLUN RHEOLWYR AC ARBENIGWYR YFORY

Mae'r Cynllun yma yn bodoli yn ei wahanol ffurf ers blynyddoedd lawer ac wedi'i adnabod fel Cynllun Hyfforddeion Proffesiynol cyn ei ail-frandio yn Gynllun Rheolwyr ac Arbenigwyr Yfory yn 2017. Mae'n rhoi cyfle i raddedigion ddatblygu arbenigedd mewn maes allweddol a dod i ddeall mwy am weithio mewn llywodraeth leol. Mae cystadleuaeth frwd yn flynyddol ar gyfer yr ychydig o gyfleoedd a ddarperir.

Fodd bynnag, yn ôl yn 2015, penderfynwyd dileu y gyllideb refeniw ar gyfer cynnal y Cynllun hwn, hynny fel rhan o'r ymdrech gorfforaethol i wireddu arbedion sylweddol. Mae'r Cynllun wedi parhau ers hynny ar sail yr arbedion a gronnwyd oherwydd bod cynifer o'r graddedigion hyn wedi'u penodi i swyddi o fewn y Cyngor cyn i'w cyfnod fel hyfforddeion ddod i ben. Gweler, fel enghraifft, ddadansoddiad yn Atodiad 4 o'r cyfleon a gynigwyd i 14 o raddedigion o dan y Cynllun hwn ers 2017.

Erbyn hyn, mae'r gronfa wrth-gefn wedi gostwng yn sylweddol ac mae'n mynd yn fwy o her yn flynyddol i gynnal y cyfleoedd arbennig yma. Yn bresennol, 'rydym yn hysbysebu 6 cyfle arall fel rhan o'r Cynllun hwn gyda golwg i'r ymgeiswyr llwyddiannus ddechrau fel hyfforddeion ym mis Gorffennaf eleni. Ni fydd modd cynnig yr un lefel o gyfleoedd i'r dyfodol oni ellir sicrhau buddsoddiad pellach i gynnal y Cynllun.

Mae cost cyfartalog y cyfleon hyn yn fwy costus na'r gost cyfatebol ar gyfer prentisiaid gyda chost cyflogi oddeutu £100,000 yr un dros gyfnod o dair blynedd. Cofier yma eto mai cyfraniad a wneir i gyfanswm y gost ar gyfer y rhan helaethaf o'r hyfforddeion hyn ac felly na fyddai pob hyfforddai yn costio'r swm uchod i'r gronfa ei hun. Gweler dadansoddiad o gost cyflogi un hyfforddai yn Atodiad 5.

4. RHESYMEG A CHYFIAWNHAD DROS ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

O ystyried llwyddiant y naill gynllun a'r llall a'u cyfraniad, nid yn unig i gynnig cyflogaeth ac hyfforddiant i bobl ifanc lleol ond hefyd i lenwi bylchau yn ein gweithlu fel Cyngor, cyflwynir cais i glustnodi'r symiau a ganlyn er mwyn sicrhau parhad a datblygiad pellach y Cynllun Prentisiaethau a Chynllun Rheolwyr ac Arbenigwyr Yfory;

Cynllun Prentisiaethau – swm o **£600,000** dros 3 blynedd a fydd yn anelu i gynnig o leiaf 20 prentisiaeth y flwyddyn dros gyfnod yr ariannu ac yn ein galluogi i ddarparu'r gefnogaeth a'r gweinyddiaeth sydd bellach yn mynd yn gynyddol anodd i'w ddarparu o fewn adnoddau. Byddai hyn oll yn ychwanegol i'r 35 prentisiaeth a grewyd eisoes ac yn ein galluogi i ddatblygu ymhellach drwy weithio mwy gyda busnesau bach, contractwyr lleol a mentrau cymunedol i sefydlu a chefnogi swyddi prentisiaethau newydd.

Cynllun Rheolwyr ac Arbenigwyr Yfory – swm o **£500,000** er mwyn atgyfnerthu'r gronfa fyddai'n sicrhau parhad ein gallu i gynnal rhaglen flynyddol o ddenu graddedigion i ddatblygu sgiliau ac ennill cymhwyster ôl-radd gyda'r Cyngor.

Mae’r Cyngor, yn ei gyfarfod ar y 4 Fawrth eleni, wedi cymeradwyo Cynllun Busnes ar gyfer 2021/22 sydd yn adnabod “Cynllunio’r Gweithlu” fel un o’i flaenoriaethau. Mae’r Cynllun Prentisiaethau yn ogystal a’r Cynllun Rheolwyr ac Arbenigwyr Yfory yn cael eu hystyried yn allweddol i’n gallu i wireddu amcanion y flaenoriaeth honno.

Mae’r cynigion hyn yn cael eu cyflwyno yn sgîl trafodaeth efo’r Pennaeth Cyllid a’r Prif Weithredwr ynglŷn a’r ffynhonnell gyllido. Cadarnhawyd fod modd sicrhau y cyllid un-tro angenrheidiol pe byddai aelodau’r Cabinet yn awyddus, ac yn gefnogol, i’r cais am gyfanswm o £1.1 miliwn er mwyn cynnal ac adeiladu ar y llwyddiant sydd wedi’i amlinellu yn yr adroddiad.

Fel nodir yn y rhan ‘Corfforaethol’ o Atodiad 2 i'r adroddiad ‘Alldro Refeniw 2020/21’, sy’n eitem arall ar raglen y cyfarfod hwn, derbyniwyd grantiau penodol sylweddol yn sgîl yr argyfwng Covid-19. Gan fod y Cyngor eisoes wedi ariannu amryw elfennau o’r gwariant mewn ymateb i'r argyfwng, mae rhan o’r derbyniad grant yn rhydd a gellid ymrwymo £1.1m ohono i ariannu'r Cynllun Prentisiaethau a Chynllun Rheolwyr ac Arbenigwyr Yfory.

5. CAMAU NESAF AC AMSERLEN

Pe byddai’r Cabinet yn cymeradwyo rhyddhau’r arian yma i bwrpas parhad y naill gynllun a’r llall, byddai’r cyfleon cyntaf yn cael eu cynnig yn ddiweddarach y flwyddyn hon, o ganlyniad i gwblhau’r penodiadau i'r cyfleon sy’n cael eu hysbysebu yn bresennol, yn ogystal a chaniatáu i'r Cyngor ymestyn y ddarpariaeth bresennol am o leiaf y dair blynedd nesaf.

6. UNRHYW YMGYNGHORIAD A GYNHALIWYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

Y Swyddog Monitro

Dim sylwadau i'w hychwanegu o safbwynt priodoldeb

Y Pennaeth Cyllid

Rwyf wedi cydweithio gyda’r awdur i baratoi’r adroddiad yma ac yn cadarnhau’r ffeithiau ariannol ar ddiwedd rhan 4 uchod. Pe byddai’r Cabinet yn blaenoriaethu’r 2 Gynllun, yna gellid ymrwymo £1.1m o’r derbyniad grant i'w ariannu.

ATODIAD 1 – Rhestr Prentisiaethau Cyfredol Cyngor Gwynedd

RHIF	TEITL	ADRAN	LEFEL	PENODIAD
1	Prentis Gradd Ddigidol	Cyllid	Gradd (Lefel 6)	2
2	Prentis Peirianneg Sifil	YGC	Prentisiaeth (Lefel 3)	2
3	Prentis Cyswllt Cwsmer a Chofrestru	Cefnogaeth Gorfforaethol	Prentisiaeth (Lefel 3)	2
4	Prentis Cyfryngau Cymdeithasol a Marchnata	Byw'n Iach	Prentisiaeth (Lefel 3)	1
5	Prentis Maes Gofal Oedolion	Oedolion, Iechyd a Llesiant	Sylfaenol (Lefel 2)	2
6	Prentis Maes Gofal Oedolion Uwch	Oedolion, Iechyd a Llesiant	Uwch (Lefel 5)	2
7	Prentis Maes Gofal Plant	Plant a Chefnogi Teuluoedd	Sylfaenol (Lefel 2)	2
8	Prentis Peirianneg Sifil	Priffyrdd a Bwrdeistrefol	Prentisiaeth (Lefel)	1
9	Prentis Gwaith Ieuenctid	Plant a Chefnogi Teuluoedd	Sylfaenol (Lefel 2)	1
10	Prentis Busnes a Gweinyddiaeth	Cefnogaeth Gorfforaethol	Prentisiaeth (Lefel 3)	2

ATODIAD 2 – Rhestr Prentisiaethau Newydd 2021

RHIF	TEITL	ADRAN	LEFEL	CYTUNDEB	SWYDDI
1	Prentis Cyswllt Cwsmer a Chofrestru	Cefnogaeth Gorfforaethol	3	2	1
2	Prentis Gofal Plant	Plant a Theuluoedd	3	2	2
3	Prentis Maes Gofal Oedolion (Gogledd)	Oedolion, Iechyd a Llesiant	2	2	1
4	Prentis Maes Gofal Oedolion (De)	Oedolion, Iechyd a Llesiant	2	2	1
5	Prentis Busnes a Gweinyddiaeth	Cefnogaeth Gorfforaethol	3	2	1
6	Prentis Maes Anableddau Dysgu – Preswyl	Oedolion, Iechyd a Llesiant	3	2	1
7	Prentis Maes Anableddau Dysgu – Cefnogol	Oedolion, Iechyd a Llesiant	5	2	1
8	Prentis Peirianneg Sifil	YGC	3	2	1
9	Prentis Gradd Ddigidol	Cyllid	6	3	1
10	Prentis Trydanwr Golau Stryd	Priffyrdd a Bwrdeistrefol	3	3	2
11	Prentis Peirianneg Sifil	NMWTRA	3	2	2
12	Prentis Busnes ac Ansawdd	NMWTRA	3	3	1
13	Prentis Gradd Diogelwch Seibr	NMWTRA	6	3	1
14	Prentis Peirianneg Sifil	Priffyrdd a Bwrdeistrefol	3	2	1
15	Prentis Cyfryngau Cymdeithasol a Marchnata Digidol	Byw'n Iach	3	2	1

ATODIAD 3 – Graddfa Prentis Cyngor Gwynedd 2021/22

Prentisiaethau
Apprenticeships
Cyngor GWYNEDD Council

Oed y Prentis	Tal yr awr	Cyflog Blynyddol i'r Unigolyn	Cyfraniad Pensiwn Blynyddol	Cyfraniad NI Blynyddol	Cyfanswm Cost Flynyddol i'r Cyngor	Cyfanswm Cost Cytundeb 2 flynedd	Cyfanswm Cost Cytundeb 3 flynedd
16 – 18	£4.62	£8,913.27	£1,818.31	Dim Talu NI	£10,731.58	£21,463.16	£32,194.74
18 – 20	£6.56	£12,656.08	£2,581.84	Dim Talu NI	£15,237.92	£30,475.84	£45,713.76
21 – 22	£8.36	£16,128.78	£3,290.27	£1,005.85	£20,424.90	£40,849.80	£61,274.70
23+	£8.91	£17,189.88	£3,506.74	£1,152.28	£21,848.90	£43,697.80	£65,546.70

Mae'r raddfa uchod yn gyfwerth â'r Isafswm Cyflog Cenedlaethol a'r Cyflog Byw Cenedlaethol.

ATODIAD 4 – Rheolwyr / Arbenigwyr Yfory ers 2017

Nifer o Hyfforddeion - 14

Enw a Swydd	Adran / Gwasanaeth	Cyfnod	Cymhwyster(au)	Sefyllfa
Hyfforddai Rheoli	Corfforaethol	2017 – 2019	Diploma CMI Lefel 7 mewn Rheoli ac Arweinyddiaeth Strategol Prifysgol	Mewn swydd Arweinydd Trawsffurfio Iechyd a Gofal (Gorllewin) Adran Oedolion
Hyfforddai Rheoli	Corfforaethol	2017 – 2019	Diploma CMI Lefel 7 mewn Rheoli ac Arweinyddiaeth Strategol Prifysgol Bangor	Mewn swydd Cymhorthydd Technegol YGC
Hyfforddai Rheoli	Corfforaethol	2018 – 2021	Diploma CMI Lefel 7 mewn Rheoli ac Arweinyddiaeth Strategol Prifysgol Bangor	Ar secondiad Uwch Swyddog Prosiect Ol-16 Adran Addysg
Hyfforddai Rheoli	Corfforaethol	2018 – 2021	Diploma CMI Lefel 7 mewn Rheoli ac Arweinyddiaeth Strategol Prifysgol Bangor	Mewn swydd Swyddog Data Gwastraff/ Ailgylchu
Hyfforddai Caffael	Cefnogaeth Gorfforaethol Caffael	2018 - 2020	Diploma CIPS Lefel 4, 5 a 6 Grwp Llandrillo	Mewn swydd Arbenigwr Categori Corfforaethol
Hyfforddai Gwybodaeth	Cefnogaeth Gorfforaethol Ymchwil a Gwybodaeth	2018 - 2021	Cyfraith ac Ymarfer Hawliau Gwybodaeth (LLM) – Gradd Meistr Prifysgol Northumbria	Ar y cynllun
Hyfforddai Nyrs	Cefnogaeth Gorfforaethol Iechyd, diogelwch a Lles	2019 - 2021	Diploma Nyrs Iechyd Galwedigaethol Prifysgol Birmingham	Mewn swydd Nyrs Iechyd Galwedigaethol
Hyfforddai Cofrestru	Cefnogaeth Gorfforaethol Cyswllt Cwsmer a Chofrestru	2019 - 2021	NAP Rhaglen wedi'i achredu yn genedlaethol ar gyfer Swyddogion Cofrestru	Ar y cynllun Cytundeb wedi ymestyn i 2022
Hyfforddai Llesiant	Oedolion, Iechyd a Llesiant Anableddau Dysgu	2019 - 2022	Gradd Meistr mewn Gweinyddiaeth Cyhoeddus(MPA) Prifysgol Birmingham	Ar y cynllun
Hyfforddai Cyllid	Cyllid	2019 - 2022	CIPFA Lefel 7	Ar y cynllun
Hyfforddai Iechyd, Diogelwch a Llesiant	Cefnogaeth Gorfforaethol Iechyd a Diogelwch	2020 - 2022	NEBOSH Iechyd a Diogelwch	Ar y cynllun Wedi derbyn swydd newydd
Hyfforddai Rheolaeth Cefn Gwlad	Amgylchedd Traffig a Phrosiectau	2020-2023	MSc Rheoli Bywyd Gwyllt a Chadwraeth Prifysgol Glasgow	Ar y cynllun
Hyfforddai Syrfëwr Diogelwch Eiddo	Tai ac Eiddo Diogelwch Eiddo	2020-2023	MSc Archwilio Adeiladau Masnachol John Moores	Ar y cynllun
Hyfforddai Cyfreithiol	Tîm Arweinyddiaeth Corfforaethol Gwasanaeth Gyfreithiol	2020 - 2022	Cwrs Sgiliau Proffesiynol Prifysgol y Gyfraith	Ar y cynllun

ATODIAD 5 – Cost Cyflogi Rheolwr Neu Arbenigwr Yfory (2020/21)

GRADDFA	S2	PENSIWN	NI	CYFANSWM BLYNYDDOL
Blwyddyn 1	£24,982.00	£5,595.97	£2,023.54	£32,601.51
Blwyddyn 2	£25,481.00	£5,707.74	£2,063.96	£33,252.71
Blwyddyn 3	£25,991.00	£5,821.98	£2,105.27	£33,918.26